

TARPTAUTINIŲ KULTŪROS PROGRAMŲ CENTRAS

2009 M. VEIKLOS ATASKAITA

TURINYS

Įvadas	1 psl.
Kultūros ir meno sklaidos projektai	3 psl.
Programa „Kultūra 2007“	17 psl.
Programa „Europa piliečiams“	19 psl.
Programa „Media 2007-2013“	21 psl.
Rėmimas ir finansavimo galimybės	23 psl.
Centro veiklos viešinimas	25 psl.
Išvados ir pasiūlymai	26 psl.

Priedai

Įvadas

2009 m. Tarptautinių kultūros programų centras (toliau Centras) vykdė jos steigėjo LR kultūros ministerijos numatytą strateginį tikslą: skatinti kultūros ir meno kūrėjų veiklą ir jos sklaidą. Centro veikla yra dvejopo pobūdžio – iš vienos pusės ji orientuota į išorės rinką, iš kitos – į šalies vidų, skatinant Lietuvos kultūros operatorius, kad kuo daugiau projektų galėtų gauti ES koordinuojamų programų paramą.

Institucijos biudžetą (pagal 2009 m. planą) 2009 m. pradžioje sudarė 1.546.000 litų, sumažinus asignavimus – 1.104.600 litų. 154.000 litų skirti Nacionalinių švenčių renginių užsienyje įgyvendinimui. Papildomai 352.500 litų buvo skirti Lietuvos dalyvavimui 24 - ojoje Tarptautinėje Jeruzalės knygų mugėje (KM programa „Visuomenės informacinis aprūpinimas ir viešosios informacijos sklaida“. priemonės kodas 02.03.02.02.01.). 52.100 litų buvo skirta Eurimages komiteto susitikimui Lietuvoje surengti (KM programa „Meno kūrybos plėtra ir sklaida Lietuvoje ir užsienyje. Nacionalinių ir bendros gamybos filmų gamyba“, priemonės kodas 0101020101).

2009 m. ekonominė krizė išskirtina kaip ypatingas išorinis veiksnys lėmęs Centro veiklos pasikeitimus. 2009 m. institucijos biudžetas gegužės mėn. sumažėjo beveik 30 % (ypatingai atašė veiklai skirtos lėšos), kas įtakojo institucijos veiklą iki metų pabaigos. Todėl 2009 m. antrą pusmetį daugiau dėmesio buvo skiriama projektų vystymui ir papildomų finansų paieškai. Centras 2009 m. 2 pusmetį koncentravosi ties idėjų vystymu, o taip pat kartu su partnerinėmis organizacijomis parengė 5 stambius projektus: kartu su kultūros atašė - EuropeJazz, Lietuvos kino kolekcija, Jono Meko filmų kolekcija, Lietuvos dalyvavimas Les Boreales projekte Prancūzijoje bei tarptautinio projekto „Nevilties dizainas“ (darbinis pavadinimas) paruošimui. Taip pat daugiau dėmesio buvo skiriama institucijos puslapiui www.koperator.lt bei jame esančiai projektų duomenų bazei vystyti.

Viena iš Centro funkcijų yra informuoti Lietuvos organizacijas apie galimybę pasinaudoti ES teikiama parama įvairiems projektams, tikslinti tos paramos teikimo prioritetus ir sąlygas, rengti informacinius seminarus, mokymus, teikti individualias konsultacijas paraiškų rengimo klausimais; tarpininkauti Lietuvos organizacijoms, ieškančioms partnerių savo projektams Europos šalyse ir užsienio organizacijoms, ieškančioms partnerių Lietuvoje; sekti įvykius ir

renginius Europos Bendrijos šalyse, susijusius su įgyvendinamomis programomis, sekti Europos Komisijos ir kitų ES institucijų rekomendacijas, siūlymus, sprendimus ir informuoti apie juos suinteresuotas organizacijas Lietuvoje; rengti ir koordinuoti Lietuvos kultūros ir meno pristatymo programas; įgyvendinti tarptautinio dvišalio ir daugiašalio kultūrinio bendradarbiavimo sutartis bei programas Lietuvoje ir užsienio valstybėse, taip prisidedant prie patrauklaus Lietuvos įvaizdžio formavimo; inicijuoti projektus ir dalyvauti kitų organizacijų projektuose, skatinančiuose europinį bendradarbiavimą ir europinės kultūrinės patirties sklaidą. Centro veiklą iš dalies finansuoja Europos Komisija. Iš principo Centras veikia kaip šiuolaikinė klasterinė organizacija, kai atskiri skyriai (Media desk biuras ir Kultūros kontaktų biuras), būdami susiję sutartimi ir atskaitingi vykdomajai agentūrai Briuselyje, Centro atžvilgiu išlaiko tam tikrą veiklos autonomiškumą, bet tuo pačiu savo veiklą aktyviai sieja su lietuvišku kontekstu ir realijomis.

Centras vykdo kultūros ir meno sklaidos projektus, kurių svarią dalį sudaro kultūros atašė projektų administravimas. 2009 m. Centras iš dalies administravo Lietuvos specialųjų (kultūros) atašė projektus, kadangi ekonominė krizė koregavo metinius planus. Daugelis planuotų renginių kultūros atašė renginių 2009 m. 2 pusmetį neįvyko. Tačiau situaciją „gelbėjo“ EK koordinuojamoms programoms skirtos lėšos. 2009 m. pusmetį institucija galėjo daug dėmesio skirti jos koordinuojamų ES programų priemonėms įgyvendinti. ES programai „Medija“ skirta – 119.460 litų, programai „Kultūra“ skirta – 120.820 litų, „Europa piliečiams“ skirta 54.900 litų iš ES lėšų.

Kultūros ir meno sklaidos projektai

2009 m. vasario-gegužės mėnesiais Centras koordinavo Lietuvos valstybinėms šventėms skirtus projektus. LR valstybinių švenčių – Vasario 16-osios, Kovo 11-osios ir Gegužės 3-iosios minėjimo renginiai buvo organizuojami šiose LR diplomatinėse atstovybėse: Vasario 16 dienos proga renginius organizavo LR diplomatinės atstovybės Austrijos, Baltarusijos ir Vengrijos Respublikose, Rusijoje, Kanadoje, Airijoje, Norvegijos ir Švedijos Karalystėse. Kovo 11 dienos minėjimo proga renginius organizavo LR diplomatinės atstovybės Portugalijos ir Slovėnijos Respublikose, Nyderlandų ir Danijos Karalystėse, Rusijos Federacijoje. Gegužės 3 d. Konstitucijos metinių minėjimą organizavo LR diplomatinė atstovybė Vengrijos Respublikoje. LR ambasada Azerbaidžano Respublikoje surengė koncertą kartu skirtą ir Lietuvos

tūkstantmečiui paminėti bei Azerbaidžano Respublikoje lankantis Lietuvos oficialiai delegacijai su vizitu. Žemiau pateikiama trumpa valstybinių švenčių renginių apžvalga.

Rusija: Vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės dienos proga pasaulinio garso operos solistės Galinos Višnevskajos operos centre Maskvoje įvyko maestro Virgilijaus Noreikos bei jo mokinio Eugenijaus Chrebtovo, koncertmeisterės A. Juozauskaitės koncertas, sulaukęs didžiulio diplomatinio korpuso, Rusijos kultūros bendruomenės bei žiniasklaidos susidomėjimo. Dalyvavo apie 500 klausytojų. Renginį filmavo ir Rusijos nacionalinio transliuotojo kultūros laidų kanalas „Kultūra“. Po koncerto ponis G. Višnevskaja išreiškė norą toliau bendradarbiauti su Lietuvos dainininkais. Informacija pateikta: <http://www.newscorr.ru/40487/>, <http://fantareal.ru/index.php/news/67-culture/132-news>, <http://ru.mfa.lt/index.php?-499726876>, <http://www.urm.lt/index.php?1421910620>. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos proga 2009 m. kovo 10 d. Maskvos Tarptautiniuose muzikų namuose, koncertavo Irena Milkevičiūtė, Edmundas Seilius, Petras Geniušas. Koncerto klausėsi apie 1000 klausytojų. Sveikinimo žodį pasakė Lietuvos Respublikos Nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Rusijos Federacijoje Antanas Vinkus. Informacija išplatinta: http://www.mmdm.ru/event-list/view.html?event_id=64770, <http://www.biletmarket.ru/events/11836/>, <http://concert.moskvabilet.ru/events/26/1731/>, <http://www.bilet2u.ru/order/?id=2878>, <http://ru.mfa.lt/index.php?7185198>.

Austrija: Vasario 16 d. minėjimo koncertas ir priėmimas vyko Žemutinės Austrijos rūmuose Vienoje vasario 17 d. Koncertavo Baltijos gitarų kvartetas: Saulius S. Lipčius, Sergej Krincin, Zigmantas Čepulėnas ir Chris Ruebens. Koncerte dalyvavo apie 250 klausytojų: Austrijoje reziduojančių diplomatinių atstovybių vadovai, Austrijos prezidentūros, parlamento, ministerijų ir žinybų atstovai, mokslo, visuomenės ir kultūros veikėjai. Pranešimai spaudai pateikti: LRKM, Literatūra ir menas, Bernardinai, reportažai ORF televizijos kultūrinėje laidoje „Seitenblicke“ 2009.02.28, „Wien journal“ 2009.02.18 Daugiau skaityti <http://at.mfa.lt/index.php?567517378>.

Azerbaidžanas: Azerbaidžano sostinėje Baku balandžio 8 dieną violončelininko, dirigento ir mecenato Mstislavo Rostropovičiaus paramos ir labdaros fondo globojamų talentų koncertu prasidėjo Lietuvos tūkstantmečiui skirti renginiai. Koncertas ir fotografo Tomo Kaunecko parodos „2039-iejai“, atidarymas vyko Azerbaidžano valstybinėje filharmonijoje. Pianistė Morta Grigaliūnaitė, smuikininkas Algirdas Šochas ir klarnetininkas Žilvinas

Brazauskas atliko V. A. Mocarto, A. Koplando, G. Garajevo, K. Sen-Sanso ir A. Melikovo kūrinius. Jauniesiems Lietuvos talentams, įvairių tarptautinių konkursų dalyviams ir laimėtojams akomponavo Azerbaidžano Gara Garajevo kamerinis orkestras. Kartu su iš Lietuvos atvykusiais muzikantais koncertuoti buvo pakviestas ir Baku meno mokyklos moksleivis Rustamas Zeinalovas, koncerto pabaigoje kartu su lietuvių trio atlikęs du A. Melikovo kūrinius. Dieną prieš koncertą Azerbaidžano nacionalinėje filharmonijoje lietuvičiai surengė koncertą M. Rostropovičiaus name-muziejuje. Šie koncertai sulaukė didelio Baku ir tarptautinės visuomenės susidomėjimo: koncertą Azerbaidžano valstybinėje filharmonijoje stebėjo Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas, Azerbaidžano kultūros ministras Abulfazas Garajevas, Lietuvos verslininkų delegacija, iš viso dalyvavo apie 500 žmonių. Abu koncertus filmavo Azerbaidžano televizijos. Daugiau <http://www.urm.lt/index.php?-827153430>

Pratęsdama Lietuvos Tūkstantmečio minėjimo renginius LR ambasada Baku Azerbaidžano šiuolaikinio meno centre pristatė lietuviškus filmus: gegužės 26 d. Audriaus Juzėno filmą „Vilniaus Getas“, gegužės 29 d. Arūno Matelio filmą „Prieš parsikrendant į žemę“. Daugiau info: http://www.kultura.az:80/articles.php?item_id=20090522011851699&sec_id=2.

Baltarusija: Vasario 18 dieną Baltarusijos valstybinėje filharmonijoje LR ambasada Baltarusijoje surengė iškilmingą Lietuvos Tūkstantmečio ir Valstybės atkūrimo dienos minėjimą. Šia proga surengtas Lietuvoje neseniai pasibaigusio Lietuvos televizijos projekto „Triumfo arka“ dalyvių koncertas. Programoje skambėjo Ievos Prudnikovaitės, Vaidos Genytės, Edmundo Seiliaus, Jeronimo Miliaus, Egidijaus Bavykino ir Ramūno Urbiečio atliekami kūriniai. Solistams akomponavo Algimanto Treikausko vadovaujamas Kauno miesto simfoninis orkestras, kuriam dirigavo Modestas Pitrenas. Renginį vedė Giedrius Masalskis. Pirmą kartą Baltarusijos valstybinės filharmonijos scenoje Lietuvos ir Baltarusijos himnus a cappella atliko vaikai: šešiametis Pijus Pažūsis iš Lietuvos ir 2006 metų tarptautinio vaikų Eurovizijos konkurso antros vietos laimėtojas, baltarusis Andrejus Kunecas. Šventės dalyviai turėjo galimybę išvysti Lietuvos nacionalinės televizijos specialiai šiam renginiui parengtą vaizdo medžiagą apie tai, kaip Lietuva naujametę naktį pasitiko savo vardo tūkstantmetį. Šventės rėmėjai: koncertas „Achemos grupė“, ERGO draudimo grupė, „Senukų“ įmonių asociacijų prezidentas Augustinas Rakauskas, didžiausią kompaktinių diskų gamintoja Baltijos šalyse „BOD Group“, Klaipėdos

jūrų krovinių kompanija „BEGA“, UAB „Litamilk“ ir renginių organizavimo agentūra „ADK“. Daugiau <http://www.urm.lt/index.php?-1277614177>.

Kanada: Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio ciklo renginiai vyko Kanadoje per Vasario 16-ąją, kurios metu net penkiuose miestuose pasirodė aktorė Virginija Kochanskytė iš Klaipėdos su specialia programa „Donelaitiada“, taip pat vietinės kultūros pajėgos, kaip D.Viskontienės ir A.Puodžiūnienės vadovaujamas Prisikėlimo jaunimo choras iš Toronto, kuris atliko pagrindinę programą Vasario 16-osios minėjime Kanados sostinėje Otavoje. V.Kochanskytės pasirodymus Otavoje (vasario 14 d.), Monrealyje (vasario 15 d.), Vasagoje (vasario 20 d.), Hamiltone (vasario 21 d.) ir Toronte (vasario 22 d.) surengė LR ambasada Kanadoje ir lietuvių bendruomenės apylinkės. Programoje pristatytas poeto K. Donelaičio literatūrinis portretas, apžvelgiant jo kūrybos ir gyvenimo kelią per autentišką medžiagą ir įvairių poetų bei literatūros kritikų interpretacijas. Daugiau informacijos skaityti: <http://www.ca.mfa.lt/index.php?-431557500>.

Airija: Lietuvos ambasada Airijoje vasario 19 dieną Airijos nacionalinėje galerijoje surengė iškilmingą koncertą, skirtą Lietuvos Valstybės atkūrimo 91-osioms metinėms paminėti. Lietuvos Respublikos ambasadorė Airijoje Izolda Bričkovskienė į priėmimą prestižinėje Dublino vietoje sukvietė Airijos politikus, Vyriausybės, verslo, kultūros ir akademinį sluosnių atstovus, žurnalistus, Airijoje akredituoto diplomatinio korpuso atstovus, Airijos lietuvių bendruomenės narius. Specialiai šia proga čia koncertavo senosios muzikos ir šokio ansamblis „Banchetto musicale“. Renginyje dalyvavo apie 140 svečių. Platesnė informacija: ambasados tinklalapyje <http://ie.mfa.lt/index.php?-575685301> ir internetiniame portale http://lithinfo.com/lith_naujienos/naujienos/story.php?t=lith_news&news_id=416.

Švedija: Lietuvos ambasada Švedijoje ir lietuvių bendruomenė Stokholme surengė Lietuvos džiazo atlikėjų Artūro Anusausko ir Aleksandro Fedotovo koncertą vasario 14 d.

Norvegija: Vasario 17 d. Oslo koncertų rūmuose Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjimo proga koncertavo tarptautinių konkursų laureatai fortepijoninis trio „FortVio“ bei Auksinio scenos kryžiaus savininkė, dainininkė Raminta Vaicekauskaitė. Koncerto metu skambėjo J. Haydn, B. Dvariono, J. Tallat-Kelpšos, F. J. Obradors, J. Turina bei A. Piazzolla kūriniai. Koncerte dalyvavo daugiau kaip 500 kviestų svečių, tame tarpe Norvegijos valstybės

pareigūnai, žymūs politikos veikėjai, kultūros, švietimo, verslo ir žiniasklaidos atstovai, šioje šalyje akredituoti užsienio valstybių diplomatai, Lietuvos, Norvegijos regioninio bendradarbiavimo asociacijų atstovai, LR garbės konsulai Norvegijoje, lietuvių bendruomenės Norvegijoje atstovai. FortVio“ ir dainininkės Ramintos Vaicekauskaitės koncertą Osle rėmė norvegų kompanija „Lindorf AS“, Norvegijos profesinė sąjunga privačiame sektoriuje „Fellesforbundet“, LR Generalinis garbės konsulas Norvegijai Leon Bodd, LR garbės konsulai Norvegijoje Trond Reinholt Asplin, Helge S. Dyrnes, Karl Mosvold. Daugiau http://www.muza.lt/go.php/lit/Fortepijoninis_trio_FortVio_ir_daininink/481/1.

Vengrija: Lietuvos Valstybės atkūrimo dienai pažymėti Lietuvos ambasada kartu su Lietuvos garbės konsulu Vengrijoje Dr. Peter Vadasz Budapešte esančiuose įspūdinguose XIX a. vidurio Festetics rūmuose surengė Lietuvos pianisto Kasparo Uinsko koncertą vasario 11 d. Koncerto programoje skambėjo B. Dvariono, F. Šopeno, J. Haidno, A. Skriabino, S. Rachmaninovo kūriniai. Po koncerto įvyko priėmimas. Šventiniame renginyje dalyvavo Vengrijos valdžios institucijų, visuomeninių organizacijų, verslo, žiniasklaidos, diplomatinio korpuso ir lietuvių bendruomenės atstovai. Renginį parėmė Lietuvos garbės konsulas ir AB Alita. Daugiau informacijos: <http://hu.mfa.lt/index.php?33328680>. Gegužės 5 dieną Lietuvos ir Lenkijos ambasados Vengrijoje surengė bendras Abiejų Tautų Respublikos 1791 m. Gegužės 3-osios Konstitucijos metinių minėjimo iškilmes Vengrijos Vyriausybės, Parlamento nariams, Budapešte reziduojančiam diplomatiniam korpusui, visuomeninių organizacijų, masinės informacijos priemonių, Vengrijoje gyvenančių lietuvių ir lenkų bendruomenių atstovams. Renginys vyko Budapešto Urania kino teatre, įsikūrusiame istoriniuose Budapešto XIX a. pabaigos rūmuose. Iškilmių metų surengtas bendras koncertas, kurį sudarė Petro Geniušo ir Vladimiro Čekasino bei vengrų pianisto Tamas Erdi koncertinė programa. Koncerto metu skambėjo M.K. Čiurlionio, B. Bartoko, V. Čekasino, Komitaso kūrinių, lietuvių liaudies dainų improvizacijos bei F. Šopeno kūriniai. Po koncerto įvyko priėmimas. Daugiau <http://hu.mfa.lt/index.php?-178369959>.

Portugalija: Lietuvos ambasada Portugalijoje, paminėdama Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 19-ąsias metines, kovo 10 dieną Lisabonos centre esančiuose „Palacio Foz“ rūmuose surengė jauno ir talentingo pianisto Kasparo Uinsko koncertą bei priėmimą. Gausiai susirinkę diplomatai, lietuvių bendruomenės Portugalijoje atstovai bei kiti svečiai audringais plojimais

dėkojo pianistui už virtuosiškai ir subtiliai atliktus F. Šopeno, J. Haidno, B. Dvariono, S. Rachmaninovo ir A. Skriabino kūrinius. Pilnai užpildytoje reprezentacinėje Palacio Foz Veidrodžių salėje, kurioje vyko koncertas, susirinko apie 200 žiūrovų. Informacija ir straipsnis apie koncertą patalpinti ambasados ir Portugalijos lietuvių bendruomenės interneto svetainėse atitinkamai: <http://pt.mfa.lt/> ir <http://sites.google.com/site/lietuviaipt/>. Prieš koncertą ambasadorius Algimantas Rimkūnas svečiams papasakojo apie Lietuvos nacionalines šventes, žyminčias lemtingus mūsų valstybės istorijos puslapius bei pakvietė aplankyti Tūkstantmetį švenčiančią Lietuvą bei Vilnių – Europos kultūros sostinę 2009.

Slovėnija: Kovo 23d. Slovėnijoje LR ambasados Slovėnijoje iniciatyva buvo pirmą kartą Slovėnijoje pristatyta M. K.Čiurlionio kūryba. Liublianos Cankarjevo kultūros namuose Sonata Deveikytė – Zubovienė ir Rokas Zubovas atliko muzikinius kompozitoriaus kūrinius, o M.K. Čiurlionio namų direktorius Stasys Urbonas suorganizavo dailininko kūrybos parodą. Koncerto metu buvo skaitomi M. K.Čiurlionio tekstai anglų kalba. Renginyje dalyvavo apie 150 žmonių: užsienio šalių diplomatai, Slovėnijos įvairių institucijų atstovai bei lietuvių bendruomenės nariai, gyvenantys Slovėnijoje. Renginio metu LR ambasadorius R. Klevečka priminė „Lietuvos tūkstantmečio“ bei „Vilnius – Europos kultūros sostinė“ projektus. Koncerto metu pirmą kartą buvo transliuojamas filmas apie M.K. Čiurlionio kūrybą „De Profundis“, o taip pat parodytas trumpas filmas apie Vilnių. Praėjus keletai dienų po koncerto nacionalinis Slovėnijos radijas transliavo M. K.Čiurlionio simfoninę poemą „Jūra“. Informacinis pranešimas Liublianos Cankarjev kultūros namų tinklalapyje: <http://www.cd-cc.si/default.cfm?Jezik=SI&Kat=0201&Predstava=1287&Arhiv>

Nyderlandai: Kovo 12 d. Kloosterkerk bažnyčioje Hagoje įvyko Lietuvos ambasados Nyderlanduose organizuotas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimas. Po ambasadoriaus V. Verbos sveikinimo žodžio vakaro svečiams buvo surengtas vargonų muzikos koncertas. Vargonininkas Rimantas Čekelis, Lietuvoje išleidęs tradicinių bažnytinių giesmių, sekvencijų, himnų ir antifonų rinkinį, atliko keturis M.K. Čiurlionio preliudus vargonams. Vakaro metu taip pat skambėjo užsienio kompozitorių J.G.Töpferio, J.Eliaso bei T.G. Albinonio kūriniai. Šventiniame renginyje dalyvavo užsienio šalių diplomatai, tarptautinių organizacijų atstovai, Lietuvos Respublikos garbės konsulai Nyderlandų Karalystėje bei lietuvių bendruomenės nariai. Daugiau skaityti <http://nl.mfa.lt/index.php?825555499>.

Danija: Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos ir Lietuvos vardo 1000-mečio minėjimo proga Kopenhagoje svečiavosi „LT-identity” kostiumo dizainerių Jolantos Rimkutės ir Ievos Ševiakovaitės kūrybinė grupė, kuri pristatė savo projektą „Migruojantys paukščiai”- pasaulio lietuvių menininkų kūrybines dirbtuves, kuris rengiamas jau trečią kartą. Kartu su „LT-identity” komanda bendradarbiaujantis fotografas Artūras Valiauga pristatė fotografijų parodą „Lietuva. Mano Europa”, svečiams išdalinti specialiai šiam renginiui paruošti parodos atvirlaiškiai. Šventės pabaigoje pademonstruota nauja dizainerių „LT-identity” drabužių kolekcija. Manekenis buvo Danijoje gyvenantis lietuvių jaunimas bei studentija, rūbų dizainerės J. Rimkutė ir I. Ševiakovaitė renginio svečiams papasakojo kolekcijos modelių sąsajas su trispalve, tautodailės raštais bei kitais Lietuvos simboliais. Renginio metu koncertavo smuikininkas Martynas Švėgžda von Bekker ir folkloro dainininkė Veronika Povilionienė.

Renginį rėmė Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LRV, kompanijos "Strategic Staffing Solutions International" ir "CSC Baltic". Daugiau info: http://www.muza.lt/go.php/lit/Lietuvos_Nepriklausomybes_atkurimo_dieno/537/1

LR ambasadų atsakingi darbuotojai informavo žodžiu: Rusijoje, Azerbaidžane, Baltarusijoje, Norvegijoje – užmegzti bendradarbiavimo ryšiai su koncertinėmis organizacijomis, tariamasi dėl būsimų koncertų ateityje. Rusijoje, Vasario 16-osios minėjimo šventė tampa tradiciniu ir žinomu renginiu Maskvoje. Sėkmingiausi projektai 2010 metais bus įgyvendinami ir kitose šalyse.

Specialiųjų atašė projektų administravimas

2009 sausio – lapkričio mėn. LR kultūros atašė užsienyje surengė apie 230 renginių, kuriuose apsilankė apie 143.000 žiūrovų (daugiausia renginių ir žiūrovų kaimyninėje Lenkijoje – 57 renginiai, apie 59.930 žiūrovų), partnerių finansinis indėlis apie 1.895.875 Lt (neskaitant Belgijos, Prancūzijos)¹.

Koordinaciniu darbu ir lėšomis 2009 m. LR kultūros atašė užsienyje (neskaitant Rusijos ir Švedijos) prisidėjo prie 120 renginių suorganizavimo, dalyvavo 149.520 žiūrovų (60.000 žiūrovų aplankė Frieze meno mugę Londone, kur pristatyta Mindaugo Navako šiuolaikinio meno

¹ Informacija pateikiama pagal kultūros atašė pateiktus duomenis

projektas bei galerija „Tulips and Roses“, 7000 žiūrovų stebėjo Eimunto Nekrošiaus spektaklius Italijoje, apie 3000 žiūrovų lankėsi Oskaro Koršunovo teatro gastrolėse Romoje ir pan.).

Organizatorių finansinis indėlis renginiams, prie kurių koordinavimu ar ir lėšomis prisidėjo LR kultūros atašė užsienyje yra apie 1.422.998 Lt.

LR kultūros atašė užsienyje 2009 m. per TKPC įvairiems renginiams išleido 267.500 Lt, tiksliau, tik tiek spėjo išleisti, nes dauguma atašė taupė pinigus 2009 m. antro pusmečio renginiams. Disponuojant mažomis finansinėmis galimybėmis įvyko daug įdomių ir svarbių Lietuvos kultūros pristatymų, LR kultūros atašė užmezgė daug naudingų kontaktų, sulaukė svarbių kultūros institucijų pasiūlymų bendradarbiauti. Vertinant kultūros atašė veiklą būtina atsižvelgti į daug faktorių: renginio svarbą, organizatorių prestižą, žiūrovų skaičių, renginio finansinę sąmatą. Informacija apie įvykusius renginius pasirodė užsienio šalių ir Lietuvos žiniasklaidoje. Bendri 2009 m. kultūros atašė veiklos rezultatai pateikiami pridedamoje lentelėje. (žr. priedą). Žemiau pateikiamas trumpas kiekvieno kultūros atašė veiklos apibendrinimus.

Austrija: LR kultūros atašė Austrijoje ir Kroatijoje Rita Valiukonytė suorganizavo 13 renginių: klasikinės muzikos (Baltijos gitarų kvarteto Žemutinės Austrijos rūmuose Vienoje ir kt.), džiazo koncertus (P. Vyšniauskas J. Milašius, D. Naujokaitis) Austrijos radijo ir televizijos koncertų salėje Vienoje ir Zadare, lietuviškų filmų pristatymą Vienoje, prisidėjo organizuojant įvairius informacinius – istorinės tematikos renginius: seminarą apie litvakų kultūrą Zalcburge, „Baltijos kelio“, „Neregėtos Lietuvos“ parodas ir kt. Daug koordinacinio darbo atlikta organizuojant 2009 metų Europos kultūros sostinėje Lince vykusius renginius: poetės Agnės Žagrakalytės skaitymus Lince ir tarptautiniame festivalyje Vienoje, lietuvių dailės, gintaro ir fotografijos parodas Lince.

Ryšium su 2008 m. skirtu daliniu finansavimu lietuvių rašytojų kūrybos pristatymui Austrijos literatūros žurnale „Die Rampe“, 2009 m. Tomas Venclova, Sigitas Parulskis, Giedra Radvilavičiūtė, Eugenijus Ališanka dalyvavo „gyvuose“ susitikimuose su skaitytojais pristatant „lietuviškąjį“ šio žurnalo numerį Lince, Vienoje, Grace.

Taigi, 13 surengtų renginių dalyvavo apie 4500 žiūrovų , taip pat dviejų radijo programų klausytojai: P. Vyšniausko grupės džiazo koncertas buvo transliuojamas Austrijos radijo kanalu ORF, Austrijos muzikinė radijo stotis Superfly savo klausytojams pristatė diską „NOTE

Lithuania POP / ROCK / ELECTRONICA 2009“, LR kultūros atašė davė interviu šiai radijo stočiai.

Belgija: LR kultūros atašė Belgijoje Vida Gražienė suorganizavo 9 renginius, kurie sutraukė apie 2500 žiūrovų (renginiuose vykusiuose ES taryboje, Briuselio rotušėje dalyvavusių žiūrovų skaičius nenurodytas ir čia neįskaičiuotas). Šiuose renginiuose ypatingai ryškus ES komisijos, LR garbės konsulo Gente ir kt. finansinis indėlis.

Pagrindinis LR kultūros atašė Belgijoje renginys buvo liepos mėnesį Europos Komisijos pastate surengta šiuolaikinio meno paroda „Nepriklausomos istorijos“. Parodoje eksponuotas septynių lietuvių dailininkų (Dalios Kasčiūnaitės, Vilmanto Marcinkevičiaus, Rūtos Katiliūtės, Mariaus Jonučio ir kt.) sukurtas paveikslų ciklas, kuriame pristatomos visų ES valstybių vėliavų interpretacijos. Parodos atidarymo metu grojo džiazas atlikėjai P. Vyšniauskas ir V. Kaplan, dalyvavo Europos Komisijos komisaras, atsakingas už kultūrą J. Figelis bei LR kultūros ministras R. Vilkaitis. Parodos katalogo leidimą finansavo ES komisija.

LR kultūros atašė Belgijoje taip pat surengė Vilniaus kvarteto koncertą, Svajonės ir Pauliaus Stanikų kūrybos pristatymą, keletą kultūrinių vakarų Lietuvos atstovybėje prie ES (poezijos, teatro ir kt. pristatymus).

Danija, Norvegija, Islandija: LR kultūros atašė Danijoje, Norvegijoje ir Islandijoje Liana Ruokytė- Johnson suorganizavo 21 renginį, kuriuose lankėsi 7470 žiūrovų, partnerių įnašas šiems renginiams apie 400.870 Lt (116.100 EUR).

L. Ruokytė organizavo renginius Norvegijoje, Danijoje, Islandijoje (Norvegijoje 6 renginiai, Danijoje - 12, Islandijoje - 2): vasario 16 skirtus koncertus Kopenhagoje ir Osle, L. Šalčiūtės ir K. Grigaliūno parodą Kopenhagoje ir Orhuse, P. Gailiaus parodą, parodą „Millennium“, džiazos koncertus Kopenhagos kultūros nakties renginiuose. Bendradarbiavo su lietuvių bendruomenėmis Osle (koncertai su V. V. Landsbergiu, projekto „Migruojantys paukščiai“ pristatymas) prisidėjo prie jachtos „Amersail“ pasitikimo renginių Osle ir Kopenhagoje. Po poeto G. Grajausko skaitymų Reikjaviko literatūros festivalyje bus išleista jo poezijos knyga islandų kalba.

Didžiausias ir svarbiausias L. Ruokytės 2009 m. įvykdytas projektas – tai Lietuvos kamerinio orkestro gastrolės (šeši koncertai) Danijoje, Švedijoje, Norvegijoje ir Lietuvoje su pasaulinio garso smuikininku Julian Rachlin (Austrija) lapkričio mėnesį, skirtos Lietuvos vardo tūkstantmečiui (užsienio partneriai šiam turui išleido apie 80 000 Eur).

Jungtinė Karalystė: LR kultūros atašė Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje Daiva Parulskienė suorganizavo 30 renginių, kuriuose lankėsi 9600 žiūrovų, partnerių įnašas šiems renginiams apie 345.600 Lt.

D. Parulskienė bendradarbiavo su prestižinėmis Londono meno institucijomis: surengė J. Meko filmo „SSRS žlugimas“ pristatymą Tate Modern muziejuje ir Edinburge, daug bendravo su Centrinės Europos studijų centru bendrai organizuodama Lietuvos istorikų konferenciją, susitikimą su T. Venclova, G. Urbono dalyvavimą tarptautinėje konferencijoje, skatino Britų muziejaus, Viktorijos ir Alberto muziejaus domėjimąsi Lietuvos kultūra (jų atstovai lankėsi Vilniuje), suorganizavo daug renginių LR ambasadoje Londone (8 iš 30 - J. Bulhako, I. Šerpytės, tekstilės parodos, L. Briedžio, K. Sabaliauskaitės, A. Sutkaus knygų pristatymai) ir tt.

Italija: LR kultūros atašė Italijoje Ieva Gaižutytė surengė 23 renginius, kuriuose dalyvavo 23.280 žiūrovų, partnerių finansinis indėlis apie 285.290 Lt. Svarbiausi I. Gaižutytės renginiai būtų Tomo Venclovos kūrybos vakaras Romoje, Lietuvos dailininkų parodos Perudžioje, Fane, Fabriane, E. Rudinsko grafikos paroda Urbine, paroda „Neregėta Lietuva“ Palerme, Lietuvos baletu trupės pasirodymai Bolonijos teatre, 4 pristatymai programos „Vilnius – Europos kultūros sostinė“ bendradarbiaujant su LR garbės konsulais Italijoje, du italų ansamblių koncertai, kuomet skambėjo lietuvių kompozitorių muzika ir kt.

Japonija: LR kultūros atašė Japonijoje Gabija Žukauskienė suorganizavo 11 renginių, kuriuos aplankė apie 3160 žiūrovų, partnerių finansinis indėlis apie 299.200 Lt, Tokijo universiteto, Kioto modernaus meno muziejaus parama nemokamai suteikiant sales, techninį aptarnavimą, renginių reklamą čia neįskaičiuota. Svarbiausi renginiai: V. Navasaičio filmo „Perpetuum mobile“ pristatymas ES filmų festivalyje Tokijuje ir Kiote, fotografijų parodos „Neregėta Lietuva“ pristatymas Tokijuje dalyvaujant autoriui M. Jovaišai, Lietuvos dienos Mijadzakyje (R. Ir Z. Ibelgauptų koncertai Mijadzakyje, Kuji, Tokijuje), J. Meko filmas „Lietuva ir SSRS žlugimas“ LR ambasadoje Tokijuje.

Prancūzija: LR kultūros atašė Prancūzijoje Ina Kniurienė prisidėjo prie 19 renginių, kuriuos stebėjo apie 13010 žiūrovų. LR kultūros atašė Prancūzijoje rėmė knygos „Lietuva, istorijos tūkstantmetis“ vertimą į prancūzų kalbą (išleido prancūzų leidykla Armeline), J. Meko filmo „SSRS žlugimas“ pristatymą Paryžiuje, jaunųjų lietuvių menininkų kūrybos pristatymą Baltikos šalių meno parodoje „Space Oddity“ Lilyje, M. Ivaškevičiaus filmo „Tėvas“ pristatymą Aubagne kino festivalyje, lietuvių kalbos pristatymą mugėje „Expolangues“ Paryžiuje ir lietuvių muzikinę programą Muziejų nakties renginiuose Paryžiuje.

Rusija: LR kultūros atašė Juozas Budraitis 2009 m. surengė 24 muzikos koncertus įvairiose Maskvos salėse, 10 dailės parodų, buvo parodyti 4 filmai, perskaitytos 4 paskaitos, surengtos 2 mokslinės konferencijos, 1 autorinis vakaras. 2009 m. ypatingas dėmesys buvo skiriamas jauniems muzikos atlikėjams bei dailininkams (dailininkai: Aistė Gabrielė Černiūtė, Vidas Poškus, Lina Zavadskė, Marius Zavadskis; muzikos atlikėjai: Asmik Grigorian, Eva Prudnikovaitė, Liudas Mikalauskas, Nijolė Ralytė, Aurdonė Eitmanavičiūtė, Gedimino Gelgoto „Naujų idėjų kamerinis orkestras“, Virgo choras, grupė „Kivi“). Buvo užmegzti nauji ryšiai su svarbiomis Maskvos kultūrinėmis įstaigomis: Galinos Višnevskajos Operos centre valstybinių švenčių proga rengiami lietuviški koncertai, kuriame dalyvauja garsiausi Lietuvos solistai kartu su Maskvos orkestrais bei atlikėjais; Maskvos tarptautiniuose muzikos namuose įvyko trys svarbūs renginiai; palaikomi glaudūs ryšiai su Gnesinų muzikos akademija; Skriabino muziejuje vyksta renginių ciklai, skirti Čiurlioniui, Skriabinui bei Baltrušaičiui; Centrinuose dailininkų namuose vyksta kasmetiniai ART pristatymai, kuriuose visuomet dalyvauja Lietuvos dailininkai. Sėkmingai vystyti moksliniai ryšiai: kartu su Slavistikos institutu buvo surengtos dvi stambios tarptautinės konferencijos; Maskvos Tarptautiniame universitete buvo surengtos Lietuvos dienos. Bendradarbiaujama taip pat su Lietuvos mokslinėmis įstaigomis: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutu bei Lietuvių kalbos institutu. Buvo įgyvendintas renginys, skirtas Lietuvos ir Lenkijos kultūriniais santykiams. Pirmą kartą buvo surengtas ciklas, skirtas Čiurlioniui – įvyko jau 15 koncertų, ciklas bus pratęstas.

Lenkija: LR kultūros atašė Lenkijoje Jurgis Giedrys suorganizavo 57 renginius, juose apsilankė 59.930 žiūrovų, partnerių finasinis indėlis apie 123.150 Lt. Pažymėtina, kad 16 iš 57 renginių vyko LR ambasados patalpose Varšuvoje – kultūros centro patalpose. Lenkijoje vyko išskirtinai daug istorinio pobūdžio renginių ir jie vyko visoje Lenkijos teritorijoje: Lietuvos

tūkstanmečiui skirta istorinė paroda pristatyta 8 vietose: Varšuvoje (Karalių rūmuose ir ambasadoje), Krokuvoje, Vyškove, Liubline, Melnike, Parčeve, Vroclave, paroda “Neregėta Lietuva” 6, paroda “karas po karo” – 3. Kovo 11 proga Varšuvos Karalių rūmuose koncertavo trio “Kaskados”, šis trio dalyvavo ir festivalyje “Sacrum profanum” rugpjūtį. Festivaliuose koncertavo Lietuvos valstybinis ir nacionalinis simfoninis orkestrai. Lietuvos centre Varšuvoje bendradarbiaujant su Dailininkų sąjunga surengtos dailės ir fotografijos parodos, įvyko susitikimai su Tomu Venclova.

Švedija: LR kultūros atašė Švedijoje Indrė Daunytė suorganizavo Artūro Anusausko džiazų grupės koncertą vasario 16 proga Stokholme bei skyrė lėšų Žilvino Kempino parodos „Artima ateitis“ pristatymui Lundo Kunsthall vasario mėnesį.

Ukraina, Gruzija: LR kultūros atašė Ukrainoje ir Gruzijoje Gabrielė Žaidytė surengė 19 renginių, kuriuos aplankė 9010 žiūrovų, partnerių finansinis indėlis apie 82.700 Lt, tačiau keleto renginių finansinės sąmatos nenuodytos.

Kijeve koncertavo lietuvių džiazų meistrai (L. Šinkarenko, K. Vaiginio grupės, P. Vyšniauskas, E. Buožis), Kijevo ir Lvovo knygų mugėse didelės sėkmės ir pasiūlymo išleisti knygas susilaukė K. Kasparavičiaus iliustracijų paroda, pristatytos grupinės lietuvių tapybos ir fotografijos (K. Trimako, Treigio, Lukio) parodos Kijeve, Charkove ir Činadijeve.

Vokietija: LR kultūros atašė Vokietijoje Rasa Balčikonytė surengė 12 renginių, kuriuose dalyvavo apie 10510 žiūrovų, partnerių finansinis indėlis 132.926 Lt.

Didžiausi renginiai buvo Lietuvos kultūros dienos Bremene kovo mėn., jų metu pristatytos V. Balčyčio fotografijų ir K. Kasparavičiaus iliustracijų parodos, A. Valudsko monospektaklis, skaitytos C. Hell paskaitos apie lietuvių literatūrą, Lietuvos kultūros savaitgalis Hamburge spalio mėn. (styginių kvarteto „Artvio“ koncertas, jaunimo fotografijų, L. Jablonskio akvarelių paroda), Lietuvos meno naktis Kreucburge. Pristatyta Lietuvos tūkstanmečiui skirta paroda Kvedlinburge ir Berlyno rotušėje, Genocido muziejaus parodos (apie rezistenciją, Baltijos kelią) Erfurte ir Berlyne, A. Griškevičiaus, R. Požerskio, L. Jonikės kūrybos parodos.

LR kultūros atašė Vokietijoje koordinaciniu darbu (kai kuriais atvejais, ir lėšų skyrimu) prisidėjo prie 24 renginių organizavimo (15.140 žiūrovų, partnerių indėlis apie 230.322 Lt.).

Pažymėtina, kad „Gaidos“ ansamblio koncertą Kiolne gyvai transliavo radijas Vakarų Vokietijos radijas WDR.

Lietuvos pristatymas 24 –ojoje tarptautinėje Jeruzalės knygų mugėje

2009 m. Centras koordinavo Lietuvos prisistatymo 24 –ojoje tarptautinėje Jeruzalės knygų mugėje programą (KM programa „Visuomenės informacinis aprūpinimas ir viešosios informacijos sklaida“, priemonės kodas 02.03.02.02.01.). Projekto vykdymui skirta trys šimtai penkiasdešimt du tūkstančiai penki šimtai litai, (nepanaudotos lėšos vienas šimtas aštuoniasdešimt septyni tūkstančiai penki šimtai litų grąžintos į LR kultūros ministerijos sąskaitą).

Nacionaliniame stende (ekspozicijos autorius Saulius Valius) buvo eksponuojama daugiau nei 30 leidyklų išleistų knygų, 502 knygų kolekcija, atspindinti šiuolaikinės grožinės literatūros tendencijas, reprezentuojanti literatūrą vaikams ir jaunimui, judaikos, istorijos, mokslo bei kalbos tyrimus. Stendo lankytojai taip pat buvo supažindinti su gausia meno, pažintinių leidinių kolekcija, taip pat eksponuojami leidiniai, pristatantys Vilnių - 2009 m. Europos kultūros sostinę bei Lietuvos vardo tūkstantmečiui išleistos knygos.

Knygų mugės metu buvo rengiami susitikimai su Lietuvos literatūros kūrėjais, diskusijos kultūrų dialogo bei kitomis temomis. Literatūros skaitymuose savo kūrybą pristatė 8 lietuvių kūrėjai: Eugenijus Ališanka, Vladas Braziūnas, Grigorijus Kanovičius, Herkus Kunčius, Sigita Parulskis, Sonata Paliulytė, Tomas Venclova, Markas Zingeris. Mugės metu rengiamuose knygų pristatymuose bei seminaruose apie jidiš kultūrą, Vilnių, apie holokausto patirtis ir jo tyrinėjimus diskutavo Saulius Sužiedėlis, Irena Veisaitė, Leonidas Donskis, Irena Vaišvilaitė, Laima Laučkaitė, Laimonas Briedis, Šarūnas Liekis, Mindaugas Kvietkauskas. Seminaruose taip pat buvo pakviesti dalyvauti ir Izraelio atstovai – poetė Tal Nitzan, Itzak Arad, Moti Zalkin. Bei dalyviai iš kitų šalių (JAV) - Dov-Ber Kerler.

Šalies kultūros pristatymai vyko įvairiose žinomose Izraelio kultūros centruose. Šiuolaikinė Lietuvos fotografija buvo eksponuojama parodoje „(Re)collection“, vykstančioje Jeruzalės menininkų namuose. Kuratorė Agnė Narušytė siūlė trijų ryškių Lietuvos fotografų Gintauto Trimako, Artūro Valiaugos, ir Ugniaus Gelgudos darbus, analizuojančius atminties, prisiminimų fenomeną.

Lietuviškų vaidybinių ir dokumentinių filmų programą pamatė Tel Avivo, Haifos bei Jeruzalės sinematekų lankytojai. Filmų programą buvo pradėta Šarūno Barto filmu „Laisvė“, kurį pristatė filmo režisierius. Lietuviškų filmų kolekciją papildė Audriaus Stonio, Arūno Matelio ir kitų garsių kinematografijos meistrų kūriniai. Lietuvišką muziką reprezentavo tokių džiazo meistrų kaip Arkadijus Gotesmanas, Petras Vyšniauskas bei Juozas Milašius kartu su Izraelyje gyvenančio Lietuviško džiazo korifėjum Večiaslavu Ganelinu atliekami kūriniai.

Kultūros renginių programą užbaigė „Menų spaustuvės“ šiuolaikinio šokio spektakliai, vykę garsiaame Suzanne Dellal šokio centre Tel Avive. Viena ryškiausių šiuolaikinio šokio kūrėjų Lietuvoje Lora Juodkaitė Izraelio žiūrovams parodė dviem „Auksiniais scenos kryžiais“ apdovanotą šokio diptiką „Salamandros sapnas. Paveikslas“ (rež. Valentinas Masalskis) bei gyvos muzikos ir šokio spektaklį „Trimatrix. Trys judėjimai“, kuriame dalyvavo muzikantas Tomas Dobrovolskis ir baletų šokėjai Igoris Zaripovas bei Andrius Žužžalkinas.

Išleisti originalūs leidiniai : poezijos rinkinys „Penki langai į sodą“ (500 egz.) lietuvių ir hebrajų kalbomis, informaciniai-analitiniai leidiniai hebrajų kalba „Vilnius“ (1000 egz.), „Lietuvos istorija“ (1000 egz.), Dovid Katz „7 Kingdoms of the Litvaks“ (1000 egz.) anglų kalba, rašytojų katalogai (6 tipai, 4800 vnt.), palydimoji medžiaga apie Lietuvą (renginių lankstukas 1000 egz. reklama laikraščiuose ir kataloge, dekoratyvinės juostelės) anglų kalba.

Eurimage komiteto susitikimas Vilniuje

Taip pat Centras 2009 m. organizavo Eurimage komiteto išvažiuojamąją sesiją Lietuvoje. (KM programa „Meno kūrybos plėtra ir sklaida Lietuvoje ir užsienyje. Nacionalinių ir bendros gamybos filmų gamyba“, priemonės kodas 0101020101). Projekto vykdymui skirta penkiasdešimt du tūkstančiai vienas šimtas litų (nepanaudotos lėšos keturiasdešimt septyni tūkstančiai devyni šimtai litų grąžintos į LR kultūros ministerijos sąskaitą)

Lietuvos Respublikos kultūros ministro kvietimu gegužės 30 d.- birželio 2 d. Vilniuje vyko didžiausio Europoje kino rėmimo fondo „Eurimage“ valdybos narių sesija. Šio renginio tikslas – organizuoti sesijos darbą, atsižvelgiant į valdybos narių išankstinius pageidavimus bei įprastą tokiems susitikimams formatą, organizuoti susitikimus su Lietuvos kino kūrėjais bei kultūros politikais, supažindinti su Lietuvos kultūros ir kino pasiekimais. Fondo veikloje dalyvauja 33 valstybės narės, kurių pati jauniausia yra Lietuva, 2007 m. gegužės 29 d. oficialiai

tapusi „Eurimages“ nare. Nuo 2002 m. fondo valdybos prezidentu yra išrinktas prancūzas Jacques Toubon – buvęs Prancūzijos kultūros ir vidaus reikalų ministras. „Eurimages“ fondo valdyboje Lietuvos interesus atstovauja režisierius Audrius Stonys ir prodiuserė Uljana Kim.

Fondą valdo ir priima sprendimus dėl projektų finansavimo valdyba, į kurią atstovus siunčia visos šalys narės. „Eurimages“ posėdžiai vyksta penkis kartus per metus. Jų metu aptariami projektai ir nutariama kokiam projektui bus skiriama parama. Vilnius 2009 m. šiam prestižiniam renginiui pasirinktas ketinant susipažinti su ne visiems pažįstamu miestu ir šalimi, o taip pat su 2009 m. Europos kultūros sostine. Lietuvai, turinčiai nedidelę kino industriją, tai tapo puikia galimybe susirasti naujų partnerių ir draugų, atkreipti dėmesį į kino sritį. Be to, tai buvo puikus šansas pristatyti šalį, atskleisti savo kino pasiekimus, supažindinti su kino industrijos srityje dirbančiais ir kuriančiais žmonėmis. Svečiai susitikimų su Lietuvos kino industrijos kūrėjais metu ir padėkos laiškuose po sesijos šią išvažiuojamąją sesiją įvertino labai palankiai. Dalyvavo 33 valstybių atstovai. Surengta: 8 posėdžiai, viso 4 posėdžių dienos, filmų peržiūros – Arūno Matelio „Prieš parsikrendant žemę“ – Skalvijos kino centre, „Artimos šviesos“ (režisierius ir scenarijaus autorius Ignas Miškinis, prodiuserė Ieva Norvilienė) – Forum Palace erdvėje, surengta ekskursija Lietuvos kino ir teatro muziejuje, ekskursija Lietuvos kino kūrėjų takais. Surengtos 4 oficialios vakarienės ir priėmimai. Supažindinta su Lietuvos kino pramone ir kultūros pasiekimais, visų šalių atstovams įteikta informacinė medžiaga apie Lietuvos turizmą, suvenyrai lietuviško identiteto tema. Kiti rėmėjai: Eurimages fondas, Lietuvos kinematografininkų sąjunga, Studija „Nominum“.

Reikšminga dalis institucijos veikloje yra skirta ES programų – „Kultūra 2007“, „Medija 2007- 2013“ ir „Europa piliečiams“ koordinavimui.

Programa „Kultūra 2007“ (Kultūros kontaktų biuras)

Viena seniausių turinčių koordinavimo tradicijas Lietuvoje institucijos koordinuojamų ES programų – „Kultūra 2007“, pradėjusi veikti 2000 m. Nuolat atnaujinamą informaciją galima rasti šiai programai skirtame 2009 m. kovo mėn. atnaujintame programos tinklalapyje www.kultura2007.lt, pakeitusiame iki tol gyvavusį puslapį www.durys.org. Besidomintieji programa čia gali rasti nuolat atnaujinamą informaciją apie finansavimo galimybes. Metų pabaigoje tinklalapį papildė dar vienas skyrius, skirtas kitoms finansavimo galimybės, siekiant

paversti tinklalapį pagrindine platforma, skirta tarptautiniam bendradarbiavimui ir finansavimo galimybėms.

Didžiulis dėmesys, vykdant programą, buvo skirtas viešinimui (projektų šaukimų galutinės datos, renginiai, info apie mokymus). Naujienlaiškį užsisakiusių skaičius augo nuo 1056 iki 1256. Kultūros kontaktų biuro išleisto leidinio „Gidas. Europos programos kultūrai“ egzempliorių bei išleistas naujas leidinys – „Gero kultūros projekto ABC“. Programos baneris pasirodė savaitraščio „7 meno dienos“ tinklalapyje, www.bernardinai.lt, taip pat programos kryptys buvo pristatomos „Verslo žiniuose“ bei „7 meno dienose“.

Vienas didžiausių renginių, kurį kartu su partnerėmis vykdė Kultūros kontaktų biuras, skirtas Europos kūrybingumo ir naujovių metams (2009) – „Forumas kūrybingai visuomenei: kultūros, švietimo ir verslo jungtys“ (2009 m. lapkritis), daugiau medžiagos www.kultura2007.lt, kuris aktualizavo kūrybiškumo sąvoką ir jo ugdymo per menus ir kultūrą galimybes švietimo ir verslo srityse. Švietimui ir kultūrai tenkantis esminis vaidmuo ugdant kūrybiškumą ir inovacinius gebėjimus daugiakultūroje šiandieninės Europos erdvėje buvo pabrėžtas forume. Atkreiptas dėmesys, jog vyraujanti edukacinė sistema neišreiškia ekonominių, ekologinių, technologinių, kultūrinių šiandieninės Europos slinkčių ir vis dar yra pagrįsta progreso, efektyvumo ir instruktavimo kategorijomis. Šie ir kiti klausimai buvo aktualizuoti forume. Forumo partneriai: LR Prezidento kanceliarija, LR Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas. Forume taip pat buvo kvestionuotas sričių uždarumas ir skatintas dialogas tarp kultūros, meno, švietimo ir verslo sektorių. Forumas pasitelkė kūrybinių partnerysčių sąvoką kaip santykių tarp menininkų, meno ir švietimo institucijų ir tarp meno ir verslo formą.

2009 Kultūros kontaktų biuras organizavo šiuos seminarus ir mokymus: **3 techniniai seminarai**, skirti paraiškų teikimo procedūroms ir biudžeto konstravimui: - 1 seminaras kryptčiai 1.2.2 (sausio 8, 2009), - 1 seminaras kryptčiai 1.3 (kovo 10, 2009), 1 seminaras kryptčiai 1.1 and 1.2.1 (rugsėjo 10, 2009), vietoj seminaro apie 2 kryptį buvo surengtos individualios konsultacijos. Taip pat surengta **Vilnius Info Day** kartu su Briuselio vykdomąja agentūra EACEA. (gegužės 29, 2010).

Taip pat surengti **2 praktiniai seminarai**, skatinantys paraiškų rašymo įgūdžius. (balandžio 24, 2009, Kaunas ir gegužės 5, 2009, Ukmergė). **2 dirbtuvės** regionuose kartu su Britų Taryba ir

Klaipėdos bei Ukmergės savivaldybėmis, kurių tikslas buvo sukviesti aktyviausius, savo miestui neabejingus žmones ir paskatinti juos kūrybiškai pažvelgti į savo miesto problemas. **1 mokymai** „Kultūrinis bendradarbiavimas ES. Idėjų paieška ir vystymas" Lietuvos kultūros operatoriams, kurių tema - idėjų generavimas ir jų sklandus išdėstymas, aiškus projekto naudos tam tikrai auditorijai apibrėžimas, tolimesnis idėjos vystymas ir projekto vertinimas. (Rugpjūčio 20-21, 2009, Trakai). **5 specialūs seminarai** vadybos studijų ir kūrybinių industrijų studijų studentams (Vilniaus dailės akademija, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus Gedimino technikos universitetas). Seminaruose buvo suteikta praktinė galimybė užpildyti projektų paraiškos formas etc. Taip pat įvyko vienas jungtinis seminaras apjungiantis kitas ES programas: Aktyvus jaunimas, Mokymasis visą gyvenimą, Struktūriniai fondai, Europa piliečiams. Programos veiklos sėkmingumą atspindi 2010 m. kultūros operatorių, gavusių programos paramą vykdomi projektai. ²

Programa „Europa piliečiams“

Viena jauniausių institucijos koordinuojamų ES programų – „Europa piliečiams“, pradėjusi veikti 2008 m. Pagrindinę nuolat atnaujinamą informaciją ir su ja susijusias temas galima rasti šiai programai skirtame tinklapyje www.pilieciams.eu. Besidomintieji programa interesantai čia aip pat gali rasti visą būtiną informaciją apie programos tikslus, uždavinius, struktūrą, projektų kvietimų galutines datas, gavusių finansavimą projektų pavyzdžius, projektų statistiką ir t.t. 2009 m. tinklapyje atsirado partnerių paieškos ir vykdomiems projektams skirta dalis.

Skleidžiant informaciją apie programą potencialiems projektų teikėjams buvo suteikta galimybė užsisakyti naujienlaiškį, informuojantį apie projektų teikimo galutines datas, programos naujienas etc. 2008 m. tik atsiradus naujienlaiškiui, jį užsisakinėjo 180

² 2010-aisiais iš ES programos Kultūra 2007 paramą gavo 10 daugiamečio bendradarbiavimo projektų (3-5 metų trukmės) ir 108 bendradarbiavimo projektai (iki 2 metų trukmės). Pagal 2009 metų spalį programai „Kultūra 2007" pateiktas paraiškas, iki dviejų metų trunkančiuose bendradarbiavimo projektuose dalyvauja 4 Lietuvos organizacijos: VšĮ „Dvimiesčio kulka" (proj. „Sanctuary"), Poetinis Druskininkų ruduo (proj. „Read Me Live - Promotion of Reading Culture Through Live Literature"), Lietuvos dailės muziejus (proj. „Recuperating the Invisible Past"), autorių ir leidėjų asociacija (proj. „Expansion of European cultural space with the long-lasting cooperation in the field of research of new methods and their integration in innovations of literature"). Visos lietuviškos organizacijos projektuose dalyvauja kaip bendraorganizatoriai. Daugiamečio bendradarbiavimo projekte dalyvauja viena Lietuvos organizacija - Klaipėdos universitetas (proj. „Archaeolandscapes Europe").

besidominčiųjų. 2009 m. šis skaičius augo 180%. Šiuo metu jį užsisako 280 asmenų. Užtikrinant informacijos apie programą sklaidą programos koordinatore suteikia informaciją apie programą skėtinėms organizacijoms, kurios jungia įvairių sektorių organizacijas, tarp tokių paminėtina Lietuvos avivaldybių asociacija, Lietuvos jaunimo organizacijų taryba ir Apskritis stalai, NVO informacijos centras. Tuo pačiu siekinat užtikrinti kuo geresnę programos sklaidą, bendradarbiaujama su kitomis ES programomis – „Media“, „Kultūra“, „Mokymasis visą gyvenimą“, „Aktyvus jaunimas“. Tokio bendradarbiavimo pavyzdžiais galėtų būti programos stendo pristatymas tarptautiniame renginyje „Baltic Expro+“, organizuotame „Mokymosi visą gyvenimą“ koordinuojančios organizacijos - Švietimo mainų paramos fondo. Pranešimai apie programą skaityti partnerių renginiuose, tokiuose kaip Europos Komisijos atstovybės rengiamoje konferencijoje „Europos informacijos sklaida 2009 metais“, ar kultūros centro „In Actio“ rengtoje tarptautinėje nevyriausybiinių jaunimo organizacijų mugėje.

2009 m. programos „Europa piliečiams“ biuras organizavo šiuos seminarus ir mokymus: **3 techniniai seminarai**, skirti paraiškų teikimo procedūroms ir paraiškos formos pildymui – 2 seminarai skirti artėjančiam 2 veiksmo 3 priemonės paraiškų teikimo terminui (2009 sausio 28 d. ir gruodžio 11 d. Vilniuje), 1 seminaras skirtas 4 veiksmui (2009 m. kovo 27 d. Vilniuje); **3 informaciniai seminarai regionuose**, kuriuose pristatytos galimybės dalyvauti programoje įvairių tipų ne pelno organizacijoms, programos struktūra ir reikalavimai projektams (2009 m. spalio 23 d. Kaune; spalio 29 d. Klaipėdoje; lapkričio 13 d. Šiauliuose); **1 mokymai**, skirti Lietuvos ne pelno siekiančių organizacijų atstovų bendradarbiavimo ir partnerystės įgyvendinant tarptautinius projektus įgūdžių lavinimui (gruodžio 18-19 d. Trakai).

Sėkmingą programos „Europa piliečiams“ biuro darbą iliustruoja augantis Lietuvos organizacijų pateiktų projektų skaičius bei didėjanti įsisavinamų ES lėšų suma. 2008 metais visiems programos veiksmams buvo pateikta 13 projektų paraiškų³, tuo tarpu 2009 m. pateiktų projektų skaičius išaugo iki 52 paraiškų. 2008 m. programos rėmuose buvo skirta 475834 litų parama Lietuvos organizacijų inicijuotiems projektams, o 2009 m. paramos dydis išaugo iki 674366 litų.

Vienas aktualių Lietuvos organizacijoms programos veiksmų yra 4 veiksmas – „Gyva Europos atmintis“, jis yra skirtas organizacijoms, tyrinėjančioms genocido ir totalitarinių režimų

³ Nėra žinomi duomenys, kiek paraiškų buvo pateikta programos 2008 m. 1 veiksmui, skirtam susigiminiavusių miestų veiklai.

temas. Šiame veiksme 2009 m. buvo pastebėtas ypatingas augimas – jeigu 2008 m. programoje pateikiant projektus dalyvavo tik viena organizacija, tai įsteigus „Europa piliečiams“ biurą Lietuvoje ir išplatinus informaciją apie programą, 2009 m. jau jų skaičius išaugo iki 22.

Nors ši programa yra pati specifiskiausia, siejama su europietiška pilietine savimone ir jos ugdymu, tačiau susilaukė didelio dalyvių aktyvumo visuose veiksmuose⁴.

Programa „Media 2007-2013“ („Media desk biuras“)

2009 m. Media Desk Lietuva parengė 34 elektroninius naujienlaiškius ir juos išsiuntė 460 adresatų. Propaguojant Media programą buvo pagamintas MEDIA programos reklaminis/informacinis stendas, kvietimai į MEDIA renginius gamyba bei 6 rūšių bukletai, kiekvienas atskirai finansavimo schemai, svarbus dėmesys skirtas nuolat atnaujinamam programos puslapiui;

Taip pat vykdant programos iškeltus uždavinius buvo surengti **MEDIA programą propaguojantys informaciniai renginiai**, tokie kaip “Media informacinė diena: *Media International* ir *MEDIA Mokymai*”, Vilniaus tarptautinio kino festivalio „Kino pavasaris“ metu. Pranešėjai: Renata Šukaitytė (MEDIA Desk Lietuva vadovė), Frank Stehling (PRIMEHOUSE GmbH). Apsilankė 25 dalyviai. Renginio vieta: Forum Cinema Vingis, Vilnius. “Media informacinė diena: Užsakomosios vaizdo paslaugos (VoD)” Vilniaus tarptautinio kino festivalio „Kino pavasaris“ metu. Pranešėjai: Renata Šukaitytė (MEDIA Desk Lietuva vadovė), C. Cay Wesnig (ONLINEFILMAG), Ieva Norviliene (Tremora), Janis Vingris (EHO Filma). Apsilankė 25 dalyviai. Renginio vieta: Forum Cinema Vingis, Vilnius.

Surengti susitikimai su kino industrijos atstovais, tokie kaip Lietuvos kino kūrėjų susitikimą su François Sauvagnargues, RTE Fiction departamento direktoriumi. Apsilankė 15 dalyvių. Renginio vieta: Prancūzų kultūros centras,

Surengti filmų pristatymai: Kino centre SKALVIJA buvo surengtas nemokamų MEDIA programos paramą gavusių Lietuvos kūrėjų filmų pristatymai. Surengta 5 filmų seansai: „Vabzdžių dresuotojas“ (Era Film), Uku ukai (Studija2), „Tas, kurio nėra“ (Litnek), „Aš esi tu“

⁴ VŠĮ Savęs pažinimo ir realizavimo studijos projektui Sense of our history activates responsibility of Europeans“ skirta 16.194,54 eurų, VŠĮ „Vilko valia“ (Vilnius) projektui „Deportation day: Live History Lesson“ skirta 23.924,40 eurų, VŠĮ „TV Europa“ (Vilnius) „The stations of grief“ skirta 23.265,60 eurų, viso **63.384,54** eurų.

(Uljana Kim studio) ir „Trumpametražių filmų programa“ (MEDIA Film Studio, LMTA). Seansuose lankėsi 150 asmenų.

Surengti seminarai: MEDIA Desk Lietuva ir Kino centras SKALVIJA surengė seminarų ciklą „Kinas ir naujosios medijos“, skirtą jauniems kino ir audiovizualinio meno specialistams (iki 35 metų), norintiems susipažinti su interaktyviu kinu ir menu bei šios kūrybinės veiklos savitumu ir tarptautinėmis praktikomis. Renginio vieta: Kino centras SKALVIJA. Dalyvavo: apie 80 dalyvių, Surengtas naujos ES iniciatyvos „Erasmus jauniems entrepreneuriams“ pristatymas Lietuvos audiovizualinio sektoriaus profesionalams. Renginio partneris - V.A. Graičiūno aukštosios vadybos mokykla – iniciatyvą „Erasmus jauniems entrepreneuriams“ koordinuojanti institucija Lietuvoje Renginyje dalyvavo 30 asmenų. Renginio vieta: Europos Komisijos atstovybė.

Reprezentuota **tyrimų medžiaga bei vykdyti mokymai:** viešas tyrimo „Lietuvos dalyvavimas Europos audiovizualinio sektoriaus rėmimo programose MEDIA Plus (2001-2006), MEDIA mokymai ir MEDIA 2007 (2007-2013): poveikis ir konkurencinės galimybės“ pristatymas ir rezultatų bei rekomendacijų aptarimas. Pranešėjas: Philippe Kern, „KEA European Affairs“ direktorius; moderatorė: Renata Šukaitytė (MEDIA Desk Lietuva vadovė). Dalyvavo: 30 asmenų. Renginio vieta: Šiuolaikinio meno centras, Vokiečių g. 2 Vilnius. Kartu su Kauno tarptautinio kino festivalio metu pristatė Europos audiovizualinio sektoriaus paramos programą MEDIA 2007. Informacinio renginio metu buvo pristatomos pagrindinės MEDIA 2007 programos finansavimo schemas, skirtos remti filmų ir vaizdo žaidimų kūrimą, audiovizualinio sektoriaus darbuotų ir studentų mokymų organizavimą bei filmų sklaidą virtualioje erdvėje. Renginio vieta: Vytauto Didžiojo universitetas, Menų galerija 101. dalyvavo 16 dalyvių. Kartu su Vilniaus dokumentinių filmų festivalis surengė čekų dokumentinio kino režisieriaus Miroslavo Janeko meistrystės kursus, skirtus jauniems kino, video, foto, kūrėjams ir šių sričių studentams. Renginio vieta: Lietuvos kinematografininkų sąjungos patalpos. Dalyvavo apie 50 dalyvių. MEDIA Desk Lietuva bendradarbiavo rengiant meistriškumo dirbtuves „Jaunoji kino karta“. Jo metu jauni kino profesionalai ir studentai buvo mokomi kaip sėkmingai pristatyti savo projektus potencialiems rėmėjams. Pagrindinis renginio organizatorius – Europos kino forumas *Scanorama*. Dalyvavo: apie 60 kino profesionalų ir studentų. Renginio vieta: kino teatras ForumCinemas. MEDIA Desk Lietuva kartu su kino teatru „Pasaka“ surengė praktinį seminarą

"Intelektinės nuosavybės apsauga", skirtą audiovizualinės industrijos specifikai aptarti autorių ir intelektinės nuosavybės aspektu. Renginio vieta: kino teatras „Pasaka“, Šv. Ignato 4/3, Vilniuje. Dalyvavo: apie 60 dalyvių. Media desk Lietuva kartu su Klasterių kompetencijos tinklu (jungiančiu Lietuvos ekonominės plėtros agentūrą, Lietuvos Inovacijų Centrą ir Žinių visuomenės institutą) surengė apvalaus stalo diskusiją: „Ar galimas hollywoodinis kino industrijos modelis Lietuvoje?: kūrybinių industrijų (audiovizualinio) klasterio sukūrimas – prielaidos ir galimybės,, siekiant stiprinti kino sektorių Lietuvoje ir didinti jo konkurencingumą Europoje. Renginio vieta: Europos Komisijos atstovybė. Dalyvavo: 27 dalyviai.

Atskirai galima būtų paminėti 2009 m. MEDIA Desk Lietuva užsakymu KEA European Affairs kartu su dr. Norbertu Morawetzu atliko tyrimą „Europos paramos programų įtaka audiovizualinei Lietuvos pramonei“, kurio paskirtis ištirti Lietuvos dalyvavimo programoje situaciją ir veiksnius, kurie lemtų aktyvesnę ir konkurencingesnę mūsų įmonių dalyvavimą programoje. O tuo pačiu konstatuoti, kad sėkmingą Media desk biuro darbą iliustruoja gauta parama pagal atskiras finansavimo schemas.⁵ Iš viso 2009 m. Lietuvos kino įmonių projektams skirta: 1 309 561,00 LTL (379.275 Eurų), palyginimui iš viso 2008 m. Lietuvos kino įstaigų projektams skirta: 1.064.785 LTL (308.383 EUR).

Rėmimas ir finansavimo galimybės

Vienas iš tikslų, kuris buvo 2009 m. keliamas institucijos veikloje – naujų finansų ir nebiudžetinių lėšų paieška. Ananlizuojant rėmimo ir finansavimo galimybes tenka konstatuoti, kad 2009 m. buvo sėkmingi Centrai randant partnerius, kurie finansiškai prisidėjo prie projektų organizavimo, tačiau šios lėšos nėra pakankamos tam, kad konstatuoti, kad užsibrėžti tikslai buvo

⁵ Parengiamieji darbai: ART BOX „Santa“ - 75 070,- Lt (21.742 Eurų), ULJANOS KIM STUDIJA „Dvyniai“ - 86 320,- Lt (25.000 Eurų), TREMORA "Aurora" - 207 168,- Lt (60 000 Eurų), JUST A MOMENT "Luckus" - 51 792,- Lt (15 000 Eurų), MONOKLIS "Stebuklų laukas" - 34 530,- Lt (10 000 Eurų), FILMŲ KOPA "Monologai" - 69 056,- Lt (20 000 Eurų), Platinimas / Automatinė schema: SKALVIJOS kino centras - 18 034,- Lt (5.223 Eurų). Platinimas / Atrankinė schema: LIETUVOS KINAS, UAB - 6 906,- Lt (2.000 Eurų), ACME, UAB - 44 886,- Lt (13.000 Eurų) KINO PASAKA, VŠĮ - 17 264,- Lt (5.000 Eurų), SKALVIJOS kino centras - 25 896,- Lt (7.500 Eurų) MITTETULUNDUSÜHING OTAKU (MTŪ OKATU) - 46 612,- Lt (13.500 Eurų), CINEMA NOUVEAU OU - 10 358,- Lt (3.000 Eurų). Propagavimas / Festivaliai: KINO ALJANSAS, VŠĮ "Europos kino forumas SCANORAMA" - 100 000,- Lt (28 962 Eurų), KINO PAVASARIS, VŠĮ "Vilniaus tarptautinis kino festivalis KINO PAVASARIS" - 103 584,- Lt (30 000 Eurų). Mokymai: LIETUVOS MUZIKOS IR TEATRO AKADEMIJA „Vasaros MEDIA studija“ - 412 090,- Lt (119.348 Eurų) (rekomenduojama paramos suma).

realizuoti. Papildomi galimi finansų šaltiniai ne tik padėtų Centrai vykdyti veiklą, bet taip pat ženkliai prisidėtų prie Lietuvos kultūrinio sektoriaus internacionalizavimo.

2009 m. ženkliai sumažėjus įstaigos biudžetui buvo kelimas uždavinys rasti papildomų lėšų projektams bei analizuojami įvairių tarptautinių (ypač ES) finansinių mechanizmų bei fondų galimybės finansuoti kultūrinius projektus.

Kadangi kiekvienas finansinis mechanizmas - fondas - turi savo tikslus bei reikalavimus galimiems pareiškėjams bei jų projektams, todėl teikiant projektą vienam ar kitam fondui neišvengiamai tenka derintis prie konkretaus fondo tikslų bei reikalavimų. Daugumos fondų tikslai bei remiamų projektų problematika atskirta nuo grynai nacionalinių tikslų, ruošiami projektai turi būti universalūs, įdomūs ir aktualūs ne tik lietuviškam kontekstui. Nepaisant to, kad iš papildomų šaltinių finansuojami projektai turėtų nepasižymėti nacionaliniu pobūdžiu vis tik įmanoma, taikantis prie įvairių finansinių fondų tikslų bei reikalavimų atlikti ir Centrai priskiriamas meno sklaidos funkcijas. Koks bebūtų projektas (šiuo kontekste kalbama tik apie kultūrinius projektus) jame daugiau ar mažiau būtų įtraukiamas lietuviškos kultūros ar Lietuvos menininkų dalyvavimas bei netiesioginiu būdu didinama Lietuvos kultūros bei menininkų internacionalizacija bei Lietuvos kultūros bei meno sklaida.

Centras neturi reikalingų įgūdžių darbui su struktūrinių fondų pinigais. Tai savo ruožtu sąlygoja sėkmingo projektų vykdymo autoriteto stygių, galimų partnerių tinklų nebuvimą (partneriai ypatingai akcentuoja patirtį su darbų finansų paieškoje, partnerių nepasitikėjimą nauja organizacija, privalumo neturėjimą vertinant Centro paraišką finansavimui (konkurencija gauti finansavimą fonduose labai didelė, tik apie 5% paraiškų gauna finansavimą).

Tam tikru laikotarpiu būtų protinga orientuotis ties galimų partnerių paieška bei partnerinių tinklų kūrimą per projektinę praktiką (projektų rengimą ir pateikimą finansavimui su viltimi jį gauti). 2010 m. gauti finansavimą bent vienam projektui būtų didelė sėkmė.

Identifikuoti šie perspektyvūs Centro veiklą atitinkantys fondai: ES struktūriniai fondai Šiaurės šalių fondai: Šiaurės ir Baltijos šalių kultūrinė mobilumo programa: bendradarbiavimo tinklų finansavimas, Šiaurės ir Baltijos šalių kultūrinė mobilumo programa: mobilumo finansavimas, Šiaurės šalių kultūros fondas „Šiaurės šalių meno ir kultūros programa. Europos ekonominės erdvės Norvegijos finansiniai mechanizmai. ES Rytų partnerystės programa.

Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė 2007 – 2013. Bendradarbiavimo per sieną programa Latvija – Lietuva – Baltarusija, Europos kultūros fondas.

Taip pat identifikuoti mažesni, specifiškesni fondai, į kurių projektų rėmimą galėtų pretenduoti Centras: Europos – Azijos fondas, Euromed, Pro Helvetia (Swiss Arts Council), Calouste Gulbenkian Foundation, Mondriaan, Prince Claus Fund, Fonds BKVB (The Netherlands Foundation for Visual Arts, Design and Architecture), Evens Foundation, The Arab Fund for Arts & Culture, Roberto Cimetta Fonds, Compagnia di San Paolo.

Rėmėjų surinkta suma 2009 m. nėra didelė. Konkrečiai Rusijoje vykstančius atašė projektus rėmė privatūs rėmėjai. Viso rėmėjų indėlis - 5100 Lt, atskirus projektus rėmė taip pat Šiaurės šalių taryba bei Britų taryba. Dalis projektinių lėšų sugeneruota kaip partnerių indėlis, identifikuojant partnerystę kaip viena svarbių projekto vertę didinančių veiksnių, tačiau jį ne visuomet galima tiksliai įvertinti pinigine išraiška.

Centro veiklos viešinimas

Vienas svarbių Centro veiklos elementų – institucijos veiklos viešinimas. Kaip minima aukščiau, 2009 m. institucijos veikla buvo viešinama per jos koordinuojamų programų tinklapius. Kad institucijos veiklos matomumas didėjo galima identifikuoti pagal atskirų ir pagrindinio institucijos puslapio lankomumą. Tačiau Centras, nors valdydamas kelis internetinius puslapius ir tuo pačiu kelis prekių ženklus, susiduria su sistemiškos viešinimo strategijos trūkumu.

2009 m. veiklos viešinimas vienos pusės buvo vykdomas per programas arba viešinant atskirus projektus kaip koorganizatorius minimas ir Centras (žiūr. aukščiau), tačiau kaip priemonę programos naudojo tarptautinių programų ženklus (institucijos koordinuojamos programos privalo turėti atskirus puslapius pagal sutartis su EK vykdančiąja agentūra), kas ne visada identifiko jas kaip naujai sukurtos institucijos integralią dalį.

2009 m. vietoj naudoto institucijos puslapio www.durys.org atsirado naujas Centro logotipas, tiksliau identifikuojantis įstaigos veiklą bei puslapis www.koperator.lt (lietuvių ir anglų kalbomis), kuris kartu apjungė į vieną visus institucijos puslapius. Institucijos puslapis apima kelias pagrindines temas: institucijos veiklą, kūrybinių industrijų veiklą bei Lietuvos kultūros įvykius Lietuvoje ir užsienyje. Institucijos veiklai atskleisti buvo pasinaudota šio

tinklapio atsiradimu viešojoje erdvėje. Tuo tikslu svarbiuose portaluose buvo vykdoma viešųjų ryšių ryšių akcija, kuri iš karto padidino puslapio žinomumą ir lankomumą. http://www.cityout.lt/menas/articles/LT_Identity_mama_Jolanta_Rimkute_interviu, <http://www.balsas.lt/naujiena/321055/mantas-lesauskas-inovacijos-dizaine-butinos-bet-nebutinai-technologines>. Tam, kad pateikti kuo objektyvesnę informaciją apie atskiras sritis buvo sudarytos bendradarbiavimo sutartys su informaciniais ar kitais partneriais. Labai sėkmingas bendradarbiavimas vykdomas su laikraščio 7 meno dienos internetine versija www.7md.lt Vėšl „Kultūropolis“ www.kulturpolis.lt.

Praktiškai visas Centro žinomumas vykdomas nuolat atnaujinamo internetinio puslapio pagalba atskirose jo skiltyse nuolat aktualizuojant įvairią su Lietuvos kultūra ar kūrybinėmis industrijomis susietą informaciją. Vienas tokių pavyzdžių galėtų būti „kūrybinių industrijų guru“ Davido Parrisho knygos „Marškinėliai ir kostiumai“ patalpinimas www.koperator.lt ir galimybė skaityti knygą nemokamai. O taip pat ir anksčiau minėtas institucijos veiklos viešinimas per renginius.

Taip pat siekiant didinti Centro veiklos matomumą buvo išleistas bukletas lietuvių kalba, skirtas Centro veiklai atskleisti ir formuojamai klasterinei tapatybei pabrėžti. Taip pat Centras prisijungė prie keleto renginių, kuriuose buvo panaudojamas institucijos logotipas, pvz. Lotynų Amerikos kultūros dienos (2009 m. ruduo).

Išvados ir pasiūlymai

Kuriant Centrą, buvo sujungtos kelios Kultūros ministerijos pavaldumui priklausiusios viešosios įstaigos – „Media desk biuras“ ir „Tarptautinių programų centras“. Taip pat Centru pavesta administruoti specialųjų (kultūros atašė) projektus (kitose šalyse specialieji atašė atlieka daugiau diplomatinę, o ne vadybinę funkciją; atašė tiesiogiai pavaldūs ne Centru, nors praktiškai visa veikla vyksta labai intensyviai bendradarbiaujant su Centru) bei kitus projektus (panašius projektus prieš tai kuravo Lietuvos institutas) – kaip Lietuvos prisistatymą Jeruzalės knygų mugėje arba Eurimage komiteto posėdį (2009). Be to, į Centrą integruotas „Media desk biuras“ bei „Kultūros kontaktų biuras“ (taip pat naujai pradėjusi veikti programa „Europa piliečiams“) yra atskaitingi ir EK vykdančiajai agentūrai Briuselyje ir vadovaujasi agentūros sukurtomis taisyklėmis (ir tuo pačiu turi reklamuoti jos dispozicijoje esančių programų veiklą ir

ženklus), lygiuojantis ir nuolat derinantis prie pakankamai unifikuotų ES kultūros ir medijos programų taisyklių. Nuo egzistavimo pradžios ir ryšium su naujų įstaigų funkcijų integravimu Centras susiduria su identiteto, turinio, prisistatymo partneriams ir kt. problemomis. Kaip sinchronizuoti tiek į išorinius, tiek į vidinius šalies poreikius orientuotą veiklą, buvo sprendžiama tiek atskiruose mokymuose (mokymai „Įmonės strateginis planavimas“), tiek kolegialiai - kasdieninėje veikloje nuolat ieškant bendrumo vardiklių.

Pakeitus institucijos Nuostatus Centro veikloje numatyta VšĮ „Lietuviškos knygos“ ir VšĮ „Tarptautinis M. K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursas“, bei VšĮ „Lietuvos instituto“ funkcijos. Centras bent šiuo metu formuojasi kaip tam tikra klasterinė organizacija. Ir toks modelis labiausiai atitinka visų dalyvaujančių pusių poreikius, bet įmanomi ir kiti modeliai.

Siekiant Centro veikloje numatytų tikslų reikėtų stiprinti Centro komunikaciją ir dialogą su partnerinėmis organizacijomis, numatant konkrečias priemones. Siekiant geresnio Lietuvos kultūros operatorių dalyvavimo pateikiant projektus ES programoms bei lietuviškų projektų konkurencingumo padėtų valstybės dėmesys. Nors projektų finansinėje schemoje nėra įvardinama, kad pateikiančioji pusė turi garantuoti 50 % projekto sąmatos biudžetinių lėšų, tačiau pateikiami projektai, ypač patekę į antrą etapą, paprastai būna aukštos kokybės, todėl būtų svarbu į tai atsižvelgti. Kultūros rėmimo fondas, skirdamas tam pinigų gali būti garantuotas, kad remis aukštos kokybės, didelę auditoriją ir matomumą pasiekiantį projektą. Tam, kad gerinti finansuojamų projektų kokybę Centro direktorė buvo susitikusi su tuometiniu KRF pirmininku Liudu Šukiu. Pirmininkas akcentavo, kad tokios finansavimo galimybės jau numatytos fondo remiamų projektų prioritetuose, bet taip pat susitikimo metu žodžiu buvo pažadėta atsižvelgti į tai, kad projektai pateikti ES koordinuojamoms programoms, būtų remiami ir iš KRF lėšų.

Centro veiklą gerintų išankstinis planavimas (žinant kelerių metų biudžetus) „finansinis“ silpnumas ir nežinojimas ateityje numatomų lėšų kėnia Centro kaip atsakingo ir perspektyvaus partnerio įvaizdžiui.

Žinant, kad būsimoji įstaiga perims „Lietuvos instituto“ vardą, turėtų atsirasti nauja institucijos koncepcija, atitinkanti tarptautinę tokių institucijų (British council, Getės institutas, Latvijos institutas, Estijos institutas etc.) patirtį, galinti konkuruoti rinkoje (ir didinti Lietuvos vardo ir kultūros žinomumą). Galimos dvi institucijos veiklos kryptys (arba tik pirmoji) kuri

remiasi pamatine idėja – pristatyti geriausias nacionalinius kultūros pasiekimus užsieniui, antra - vykdyti internacionalinius projektus (kuriant klasterius, panaudojant minėtų institucijų filialus užsienyje, orientuojantis taip pat ir į žmogiškuosius kontaktus).

Saulė Mažeikaitė

Tarptautinių kultūros programų centras